

2 Ιουνίου 2023

Τι είναι το κόλλυβο;

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Θεολογία και Ζωή / Ορθόδοξη πίστη

Πως προέκυψε στην παράδοση της εκκλησίας μας το κόλλυβο;

Υπάρχει μια περιεκτικότατη σε νόημα και περιεχόμενο απάντηση που καλύπτει την παραπάνω ερώτηση, ενώ μας λύνει και άλλες παρόμοιες απορίες. Είναι του Αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου.

Κόλλυβο, λοιπόν, είναι βρασμένο σιτάρι, το οποίο σιτάρι είναι σύμβολο του ανθρώπινου σώματος, επειδή το ανθρώπινο σώμα τρέφεται και αυξάνει με το σιτάρι.

Γι' αυτό άλλωστε και ο Κύριος παρομοίασε το θεουπόστατο Σώμα Του με το σπυρί του σιταριού, έτσι λέγοντας στο δωδέκατο κεφάλαιο του κατά Ιωάννη αγίου Ευαγγελίου: «το σπυρί του σιταριού εάν πέφτοντας στη γη δεν πεθάνει, μένει μοναχό του (και δεν πολλαπλασιάζεται) εάν όμως πεθάνει, πολύ καρπό φέρνει».

Είπε εξάλλου και ο μακάριος Παύλος στην προς Κορινθίους Α' επιστολή, κεφάλαιο 16: «εκείνο πού εσύ σπέρνεις δεν ζωογονείται, εάν πρώτα δεν πεθάνει» και τούτο, γιατί θάβεται στη γη το νεκρό σώμα και σαπίζει, όπως ακριβώς συμβαίνει και με το σπυρί του σιταριού.

Απ' αυτή, λοιπόν, την παρομοίωση πήρε την αφορμή η Εκκλησία του Χριστού και τελεί τα αποκαλούμενα κόλλυβα, τόσο αυτά πού προσφέρονται στις εορτές των αγίων, όσο και αυτά πού προσφέρονται στα μνημόσυνα των κεκοιμημένων εν Χριστώ αδελφών μας, όπως λέγει ο Γαβριήλ ο (επίσκοπος) Φιλαδέλφειας στο Εγχειρίδιο. Και σύμφωνα με τον Βλαστάρη «εφθός σίτος», δηλαδή βρασμένο σιτάρι, είναι τα κόλλυβα και όχι άβραστο κυρίως βέβαια και πρωτίστως, για να μπορούμε να τα τρώμε. Και τα τρώμε τα κόλλυβα, εξαιτίας του θαύματος πού έκανε ο Άγιος Θεόδωρος ο Τηρών, αυτός που καθιέρωσε τα κόλλυβα, το πρώτο Σάββατο των Νηστειών, προστάζοντας (σε θείο όραμα) τον Αρχιερέα να βράσει σιτάρι και να το μοιράσει στους Χριστιανούς.

Ο δεύτερος λόγος για τον οποίο βράζουμε το σιτάρι είναι, για να φανερώνεται με το βράσιμο η διάλυση και η φθορά των σωμάτων των κεκοιμημένων, των οποίων σύμβολα είναι τα κόλλυβα.

Και αν κάποιος επρόκειτο να ισχυρισθεί ότι τα κόλλυβα έπρεπε να είναι άβραστο σιτάρι και όχι βρασμένο -αφού, σύμφωνα με τον συλλογισμό τους, το βρασμένο σιτάρι δεν μπορεί ποτέ να βλαστήσει, ενώ τα σώματα των κοιμηθέντων, παρόλο που έχουν ήδη διαλυθεί, πρόκειται ωστόσο να αναστηθούν κατά τη συντέλεια

επομένως, λέγουν, είναι αταίριαστο το σύμβολο μ' αυτό πού συμβολικά παριστάνει, δηλαδή το βρασμένο σιτάρι με το νεκρό σώμα-, εάν, λοιπόν, λέμε, έτσι έλεγε κάποιος, σ' αυτά εμείς αποκρινόμαστε, ότι μάλιστα αυτό (το βρασμένο σιτάρι) είναι σύμβολο πάρα πολύ ταιριαστό. Γιατί, όπως το βρασμένο σιτάρι δεν μπορεί, βέβαια, να βλαστήσει με φυσικό τρόπο, μπορεί όμως και παραμπορεί με υπερφυσικό, δηλαδή με την άπειρη δύναμη του Θεού, ο οποίος μπορεί να πραγματοποιήσει τα πάντα έτσι παρομοίως και τα νεκρά σώματα, τα όποια έχουν διαλυθεί στα μέρη από τα όποια συναρμόσθηκαν, δεν μπορούν, βέβαια, με φυσικό τρόπο να αναστηθούν και να ξαναζωντανέψουν, με υπερφυσικό όμως τρόπο, δηλαδή με την παντοδυναμία του Θεού, μπορούν και πάρα πολύ μάλιστα. γι αυτό όλοι οι θεολόγο ομολογούν ότι η Ανάσταση των νεκρών είναι έργο πού ξεπερνά όλους τους όρους της φύσεως.

Πηγή: xristianos.gr